

АДОЛАТ

Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

1996 йил,
3 август
№ 30 (69).

ШАҲАР КУНЛАРИ ЧИҚАДИ
СОҒУВДА ЭРКИН НАРХДА
ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ 22
ФЕВРАЛДАН ЧИҚА
БОШЛАГАН

Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси

Расмий ахборотлар

МУТАХАССИС КАДРЛАРГА ЭЪТИБОР

2 август куни республика Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш бўлди. Унда Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 29 июлдаги «Бозор иқлолотлари талабларини ҳисобга олган ҳолда қишлоқ ешлари касб-ҳунар таълимининг йўналишини ўзгартириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётгани ҳақидаги масала муҳокама этилди.

Йиғилишда алоқадор вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ҳамда вилоят ҳокимларининг уринбосарлари, янги турдаги билим юртилари бошлиқлари қатнашди. Уни Бош вазирнинг биринчи уринбосари И. Жўрабеков бошқарди.

Вазирлар Маҳкамаси таълим ва фан бўлими, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Қишлоқ ҳужалиги вазирлиги ва бошқа идора раҳбарлари мазкур қарорни бажариш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисобот бердилар.

Сузга чиққанлар ҳозир республикамиз бўйича Халқ таълими вазирлиги тасарруфида 162

хунар лицейи ва бизнес-мактаб, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг вилоят марказларидаги ўқув юртилари қопида 13 бизнес-мактаб, Қишлоқ ҳужалиги вазирлигининг 12 коллежи йўналишини ўзгартирган ҳолда фаолият курсатганини таъкидлади. Алоқадор вазирликлар, ҳокимликлар ва янги турдаги билим юртилари жамоалари томонидан уларнинг ўқув-моддий базасини такомиллаштириш, замонавий компьютер ва ташкилий техника билан таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилди. Бироқ бу ишда камчилик ва муаммолар ҳам оз эмас. Жумладан, янги турдаги билим юртиларининг низомлари ҳақида таъкидланмаган. Уларда иқтисодий фанлар бўйича ўқитувчилар етишмайди. Янги мутахассислар бўйича дарслик ва ўқув қўлланмалари етарли эмас. Бу камчиликларга тездан барҳам берилиши лозим.

Йиғилишда олий ўқув юртилари қопида иқтисодиёт йўналиши ўқитувчилари, қишлоқ жойларда банк ва солиқ хизмати ходимлари тайёрлаш, малака ошириш республика марказлари ташкил этиш, бизнес-мактаблар сонини қўпайтириш, бу ишга ҳориждан, қўшни мамлакатлардан шартнома асосида малакали кадрларни жалб этиш масалалари юзасидан ҳам фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг уринбосарлари С. Саидқосимов, Б. Ҳамидов, М. Усмонов қатнашди.

нашди. Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси — назорат инспекциясининг раҳбари Е. Жалолов нутқ сузлади.

Сузга чиққанлар шу йилнинг олти ойи давомида республика Президентининг Фармонлари ва ҳукумат қарорлари ижросининг назоратини ташкил этиш ва бажарилишини таъминлаш борасида бир қанча ишлар амалга оширилганини қайд этидилар. Назорат органларининг фаолиятини мувофиқлаштириш, текширишлар сонини камайтирган ҳолда уларнинг самардорлигини ошириш масалаларига жиддий эътибор бериш зарурлигини таъкидладилар.

• Самарқанд туманидаги «Оҳангор» ҳиссадорлик жамияти қишлоқ ҳужалик техникаларини соғлаш, таъмирлаш билан шугулланади. Бу ерда ўтган 1995 йилда буюртмачиларга 100 миллион сумлик хизмат курсатилди. Туманда техникдан фойдаланиш коэффиценти 80 фоиздан

юқори эканлиги ҳам «Оҳангор»нинг ҳиссаси катта. Эҳтиёт қисмларнинг 30 фоизи шу ерда тайёрланмоқда.
СУРАТДА: электр двигателларни таъмирловчи уста ўрнбоб Абдуллаев.
Тоҳир НОҲҚУЛОВ олган сурат.

ТЕКШИРИШЛАР САМАРАЛИ БЎЛСИН

Ўзбекистон Республикаси Президентини Де-юре назорат инспекциясининг ярим йиллик иш ахбороти ва Президент Ислам Каримовнинг республика Вазирлар Маҳкамаси мажлисида сузлаган нутқида уртага қўйилган ва зифафалар бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда Қорақалпоғистон Республикаси Жўрқоти Кенгеси ҳузуридаги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлиги маҳкамалари назорат инспекцияларининг раҳбарлари қат-

АЁЛЛАР МАСАЛАСИ: ТАРИХ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

2 август куни Тошкентда «Темурийлар тарихи — бизнинг буюк меъросимиз» мавзусида илмий-амалий конференция бўлди. Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллигига бағишланган бу анжуманда темурийлар даврини урганатган олимлар, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар хотин-қизлар ташкилотларининг, республикамиздаги бошқа ижтимоий ва илмий муассасаларнинг вакиллари иштирок этидилар.

Республика Бош вазирининг уринбосари, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д. Гуломова анжумани очар экан, Амир Темур аёлларнинг жамиятда тутган ўрнига, уларнинг фаровонли-

гини таъминлашга алоҳида эътибор берганини таъкидлади. Мамлакатимиз раҳбарияти, Президентимиз Ислам Каримов ҳозир ўтмишининг ана шу доно тамойилларига амал қилиб, хотин-қизларимизнинг яхши яшаб, самарали меҳнат қилиши учун барча шарт-шароитни ярашмоқда.

Анжуманда темурийлар даврида шарқ хотин-қизларининг эркини оширишга қўмақлашган нуқтаи назар ва амалий чора-тадбирлар курсатиб ўтилди, ҳозирги кунларда долзарб бўлиб турган хотин-қизларнинг республиканинг иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳаётига фаол жалб қилиш масалалари қўриб чиқилди...

ТЎЙГА ТЎЕНА

Мустақил республикамиз бутуни кунда улкан қурилиш майдонига айланди. Шу пайтгача қўз қўрмаган ажойиб техникаларни қўриб ҳайратлансанг, қўндан-қўнға чирой очиб бораётган шаҳар, қишлоқларни қўриб, қўлнинг фох ҳиссига тулади. Кечатгина тўқилган деб турган уйлار урнида мушаммас бинолар қўз ростлаган. Кечатгина ярми тузроқ, ярми шағал, унқир-чўқир йўллар урнида бутун қафқлек текис ва равои қўчалар ясталаб етибди...

Пойтахтимиздаги машҳур «Юсуф» ти-кучилик ишлаб чиқариш биноларимиз, «Олий» дехон бозори атрофидаги майдон ва чорраҳалар ҳам бутун қўдрати тек-нивалар нарасига тулган. Бу ердан утувчи Абдулла Қодир, Амир Темур қўчаларида иш қилиш... «Амир Темур бекати» деб номланган бу майдонда бутун кўнға унға яқин қурилиш ташкилотларининг қўдан ортиқ ишчилари меҳнат қилимоқда. Бу ерда Абдулла Қодир номи ку-чани Ҳамид Олмўқон номи майдон би-

нолик, 704, 733-қурилиш-монтаж пос-тадари, 851-қурилиш бошқармаси, «Ўрта Осиё ирригация ва қўлама-хўраш» трестининг 1-қурилиш-таъмирлаш, Энергетика вазирлигининг 8, 851-қурилиш бошқармалари «қўриқ қурилиш» трестининг 13-қўриққосонли отряди каби яна қўнғаб ташкилотлардан кўнғаб меҳнат қи-лаётган У. Шаронов, И. Давронов, Б. Жўмас, Г. Раҳимов, М. Мамажонов, Р. Абдуллаев, Р. Муратов, Н. Норматов, М. Раҳимов, В. Бестоев, У. Асоев, Кан Эдик каби яна қўнғаб ишчилари ва ишчи-ларнинг номларини ва қўнғабдан меҳ-натларини қўриқ билан тўнға олак ар-зийди, — дейди ушунга бошлиқ Фахриддин Абдуллаев. — Пойтахтимиз чирой-ли чирой қўнғаб, аҳолига қўнғаб бекат эътибори бу ерда транспорт йўли, қўчаларни таъмирлаш ишларини тўнға-лаб, фойдаланишга топширишга оз кўнғаб қолди. Ушунга, меҳнатимиз самараси мустақиллигимизнинг беш йил-лик тўнғига муносиб соғна бўлди».

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Сўзлар вилоят ҳоким-лигида Ўзбекистон Пре-зиденти Ислам Каримов-нинг республика ешлари-нинг «Камолот» жамғармаси тўғрисидаги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг шу ҳақдаги қарори қандай бажарилаётганига бағишланган йиғилиш бўлди. Унда шаҳар ва ту-ман қўнғаблари, идора ва ташкилотлар раҳбарлари, «Камолот» жамғармаси муассасалари ва ҳомийла-ри, жамоат ташкилотла-ри вакиллари қатнашди.

Сузга чиққанлар вилоят-да ҳозирдаги жамғарманинг 5 та шаҳар, 9 та туман бўлими, қўнғаб, ташкилот ва ўқув юртиларида эса 600 га яқин жамоатчилик мар-кази фаолият курсатаятганини қайд этиди. Ешларини ижтимоий ҳи-мо-ялаш, уларни ишга жой-лаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Бироқ ҳали бу борасида ишларни талаб-ла-ражага етди бўлмайди. Ай-рим муассиса ва ҳомийлар жамғармани моддий таъ-минлашда сустқайишқа йўл қўймоқда. Ешлар ур-тасида маданий-матридий ишлар савиясини ошириш даркор. Йиғилишда жамғарма фаолиятини яна-да яхшилаш юзасидан ва-зифалар белгиланди.

«ПУЛЙИҒАР»ПАР КИМ? ёки тўпланган пул киссагами ё кассага?

Мана, дўстлар, автобус, трамвай ва троллейбус ҳодимла-ри биз, шўртинг қўриқ йўловчиларини уларига бутунилай тобе қилиб олган, «чаҳ деса қўнғаб қўнғабидан» қўнғабга ҳам етиб келдик. Рост-да, ҳозирги замонда қўнғабчиларин-инг айтадилари айтган, дегандилари дегил. Гўшларига-га. Мин-танг уловларни тўғи давлатиники эмас, йўқ, ота-боболаридан қолган. Шу боис автобус, трамвай ва троллейбусларга ула-ригача, биланча ҳужайинлик қилишди. Хоҳлашса иккинчи-ни ва учинчи эшикларини очилди, хоҳлашса йўқ. — йўқ. йў-ловчиларини ҳуноб қўнғабга уларни 5-6 дақиқадан кўнғаб-риб, турна қатор ҳолда биринчи эшикдан тушириш улар учун одат бўлиб қолган.

Шаҳар транспорт воситала-рида қўнғабдор деган шахсин-инг урути қўриб кетди. Йўл чи-п-тасининг қанчага қўнғабчи эса ешмиздан ҳам чиқариб юбор-дик чоғи... Қўнғабдор уринга ҳар бир йўловчи уз «уло-ви»нинг олдинги эшиги енига биттадан «пулйиғар»ни қўнғаб қўнғаб. (Одатда бу «пулйиғар» қўнғабдорнинг е уз угли еки жиян-пияни, ехул елланган, мўйлаби ҳали саба урмаган ус-мир бўлади). Бола олдинги эшик енига тик туриб олганча фақат пул йиғилиши билан, хо-лос. Чинта бериш ҳақида эса умуман гап бўлиши мумкин эмас.

Қўнғабдор бирида трол-лейбус эшиги енида «қорув-лик» қилиб турган ушундай «пулйиғарлардан бири билан хангоҳлашди қўнғаб. — Ишқиниб тирикчиликка чиқиб турибдими, ака? — Бўлмасачи, акажон! Акс ҳолда шўнғаб исеңда ақли-мизни ебимизи қўнғабдан қу-руқ «қатайса» қилиб юриб... — Хўп, бир қўнғаб қанча қо-лади? — Кассагами, киссагами? — Киссагада! — 400-500 тушиб туради. — Хали сизлар моаш ҳам ол-саларингиз керак-а? — Не, нималар деясенгиз, акагиним! Ҳозир қайси ахмоқ моашсиз, текнига ишлайди? — Яна бир нарсаси. Шу қўнғабда йўл паттаслари роса «мода» бул-ган. Тўғри, нархи анча баланд бўлди. 600 сум. Лекин қўнғабдан мак-садига етиб олиши учун 2-3 та транспорт воситаларини алмаш-тириши керак булган йўловчи-лар учун жула қўнғаб. Бироқ ун-инг ҳам унға хос «нон» томо-ни бор. Сабаби — тушаётиб йў-ловчиға еки унинг «пулйиғари»га нақд пул бермай, йўл паттасини курсатсангиз, бир ижирганиб олади. «Улов»нинг текисини зарб билан болади. Урмайди, сук-майди мулдайроқ қўнғабди. На-қд пул қўнғабсиз, юзида хўш та-бассум пайдо бўлади. Астагина тормоқининг босиб, айтган жойи-нигизда тушириб қўнғаб. «Ахир чи-дагача қўнғабдан-да, ука» дегин-гиз келди шўнғаб пайтларда. — Бир неча дафта муқаддам га-зетамизда Тошкент йўловчи тра-

нспорт қорхонасининг раҳба-ри мақола билан қўнғаб. Унда кейинги йилларда шаҳар йўлов-чи автомобиль, трамвай ва трол-лейбус парк бир неча юз ян-ги, замонавий, қўнғаб транспорт воситалари билан тўлдирилган-лиги ҳақида айтилган эди. Ле-кин бир нарсаси эътибордан чет-да қўнғаб кетган эди у ҳам бул-са ярқираётган бундай машина-лар қўнғабнинг қўнғаб бориб тегишти? Нима демокк эканли-гининг тўнғабдан бўлсангиз ке-рак. Гап ушунга транспортларни бошқарувчилар ҳуусида, турро-роги уларнинг ҳўнғаб, олоби, ма-данияти ҳақида кетаяпти. — 25 юлғи кўнғаб эди, — деди у. — Чоғре бозоридан Юнусо-бод туманига 26-троллейбусда ке-лаётган эдим. Муродо қўнғаб бекатига етиб келганимизда қў-нғабда 600 сумга сотиб олган йўл паттасини ушлаганча урта эшик енида турардим. Троллейбус қўнғабчи билан енида тўнға-ди, меннинг олдинги эшик енига келишимни қўнғаб турди. Қўнғабда юк бор эди. — Очиб қўнғабнинг, ука, қў-нғабда йўл паттаси бор, — де-дим қўнғабчиға. — Юзларидан фарингиза қўнғаб, еши набарам билан тенг қўнғаб-чи мента бақрайиб қараб тура-верди. Эшигини очмади. — Олдинги эшик енига кел-сангиз, бирон жойингиз тушиб қоладими? — деди у зарда би-

Шаҳар ташвишлари

САЙИПГОҲМИ ЁКИ ҲАМЁНДАН АЙРИПГОҲМИ?

Шаҳримиз марказида «Сайилтоҳ» номи билан аталади-ган шинам «Арбат» қўнғаб борлигини ҳамма билди. Ҳақиқа-тан ҳам бу ер одамларнинг севимли масканига айланган. Қўнғабдан одамнингизни шу ердан топасиз. Доимо гаўжум. Турли хил озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўқончалар, ошоналар сон баҳорда додлаб қўнғаб қўнғаб кўнғаб.

Сотувчи ёки ошпазга одам қанча сароб бул-са, қўнғаб шўнғаб мой-да! Молини ҳам, таомини ҳам бир бўлмаса бири олади. Сифатлими, сифатсизми, қабоби чандирми, ҳомми еб кета-верди. Қўнғаб, бир марта тушилка қўнғаб киши иккинчи келмайди. Шўнғаб бўлса-да, барибир «Арбат»га келиб кетувчилар қўнғаб. Ким сурагача тушди, қўнғаб портрет харид қилди ва ҳожазо. Чой, нон, қабоб, ош ва бошқа таом-лар учун набуғда турганларнинг баъзан кети қўнғабмади. Шўнғаб пайтда ошпазларга маза-да. Пала-партиш, сифатсиз тайёрланган таом-нинг назидан улаваларди. «Ҳай, нима қи-лаёсиз?» — дейдиган инсон йўқ.

Баъзан ҳўраданнинг у еки бу таомдан оз-оздан етис келиб қолди. Шўнғаб пайтда: — Ака, илғимоз, уч киши эдик, ярим қап-гирдан ош сузворсангиз, — сураймиз Юнусо-бод туман «Узгалта» умумий оқватлини ило-расига қарашли ошона ошпази Файрат ис-ми йиғилган. — Бизда ярим порция ош сотилмади. Хоҳ-ласангиз, шу хоҳламангиз нари утинг. Ҳа-ла-қит қилманг... Ноилж уч кишилик ош олишга мажбур бўлдик. Бир порция палов 30 сум экан. Ошпаз 100 сумлик бўлди, деб қайтмани бермай без-райиб тураверди. Биз қабоб ҳам олгандик. Но-илж қўнғабдаги паловнинг ярмини зўрга еб, туриб кетишга мажбур бўлдик. Ушбу воқеадан бир-икки кун утгач, Мирзо Улуғбек туман «Улуғбек» жамоа қорхонаси-га қарашли «Бинафша» кафедаги қабоб пиши-раётган йиғилган нархнини сураганимиз: «12 сум», деб айтиди. — Нега бунчалик қиммат? — сураймиз ун-дан.

— Гуштининг нархнини била-сизми, ака. Бизга бир кило-граммининг 168 сумдан бериша-ди. Шўнғаб булғач, арзон со-тиб буларканми? — Во ажаб! Тошкент бозорла-рида гуштининг нархи 80-100, на-ри боса олий навлиси 120-130 сум бўлса-ю, ошонадагиларга 168 сумдан берилса... Нима, бу ҳўрандан шилишми? — Бозордан гушг олиб, таом пиширсан-гиз бўлмайди, сураймиз қабобпаздан. — Мумкин эмас-да! Сайилтоҳнинг этакроқ қисмида Яққаса-рой туман умумий оқватлини ило-расига қарашли «Хилола» ошонаси бор. Исеңк пайтда бу ерда чой ичиб, чанқотгани боса-ман, деган одамнинг ҳолига вой. Чўпки чойнак топсангиз, шина (еки стакан) то-полмайсиз. Ёки аксинча. Бўнғаб устига чойнак-пишталарга қараб бўлмайди. Учган, сиңган, четаланган, кнр-чнр, қўриб қўнғаб-гиз айнийди. Чойнақча бола ҳам ажойиб экан. 5-6 марта даманган шина, чой қолдиги устига озиғна қўнғаб чой солиб, яна яримлатиб дам-лаб бераверди. Икки шина ичмасингиздан чойнақингиз бўшаб, яна чойга чопасиз. Ун-инг бу иқтисоди узининг қўнғабигагина фойда, ҳолос. Ешгнча була туриб, бундай қўнғабчи кишидан урганди экан! Бўнғабдан ташқари турли чанқовбосди ичим-ликлар — «Фанта», «Кока-кола» сайилтоҳ-нинг турли жойида ҳар хил нархда соти-лмоқда. Лекин ҳеч қим уларнинг муштининг пишт демайди. Хўп, бозор иқтисоди де-гани тартиб-интизом йўқ, дегани эмас-ку! Ана шўнақа гаплар... Сайилтоҳ кейинги пайтда одамларга маданий хизмат қўнғаб-диган маскан эмас, ҳамеңидан айирдиган «Айрилтоҳ»га айланиб бораётганига мутасад-дилар нима деркин?

Каримжон РИХСИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

